	УНИВЕРЗИТЕТУ У БАЊОЈ ЛУЦИ ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ	
	Основне студије – први циклус	
	Студијски програм:	**ГЕОГРАФИЈА Географски информациони системи**

Назив предмета	**ГЛОБАЛНИ РЕГИОНАЛНИ СИСТЕМИ**			
Шифра предмета	**Статус предмета**	**Семестар**	**Фонд часова**	**Број ЕЦТС бодова**
ОГИС23ГРС	обавезни	VII	3+2	6
Наставник	Проф. др Игор Зекановић, редовни професор			

Условљеност другим предметима:	**Облик условљености**
Нема	

Циљеви изучавања предмета:

Циљ изучавања је образовање и усвајање знања и садржаја о утицајима политичко-географских процеса на глобалне регионалне системе и структуру савреме међународне заједнице. Кроз наставно-научни процес студенти ће усвојити потребна знања о глобалним географским системима, тј. утицају, међусобној повезаности и условљености савремених политичко-географских и геополитичких процеса са транснационалним војним политичким и економским организацијама у међународној заједници уз примјену и анализу ГИС-а. Такође, циљ наставно-научног процеса биће усмјерен на разумијевање кључних развојних процеса геополитичког, социоекономског и културолошког карактера у контексту глобалних и регионалних развојних детерминанти, формирања и одрживости регија на глобалном нивоу заснованих на научно прихваћеним концепцијама геополитичких и регионалногеографских истраживања.

Исходи учења (стечена зања):

Кроз овај предмет студенти ће усвојити потребна теоријска знања о историјском развоју, аспектима и димензијама глобализације, као и историјско-географском прегледу политичких промјена у свијету, формирању и структури свјетског система, интеграционим процесима у међународној заједници са посебним акцентом на европске интеграционе процесе и формирање глобалних регионалних цјелина. Студенти ће научном анализом заснованом на упореби одговарајућих ГИС база података спознати и разумијети утицаје геополитичких садржаја на политичко-територијалне јединице, регије и уопште структуру савременог свијета. Проучавањем и анализом савремених геополитичких и политичко-географских процеса у свијету студенти ће уочити и разумијети везу између ових процеса са једне и глобалних регионалних цјелина са друге стране као и њихов утицај на савремене међународне односе. Такође, на основу презентованог и усвојеног садржаја изучаване тематике, студенти треба да развију способности критичког размишљања, разумијевања и овладавања академским нивоом идентификације као и повезивања истих и стицања додатних и примјењених знања о интеграционим процесима у Европи, глобалним и регионалним развојем, политичко-географским процесима у склопу савремених геополитичких односа у региону и свијету, али и значају Републике Српске и Босне и Херцеговине у регионалним интеграционим процесима и савременим геополитичким констелацијама у свијету.

Садржај предмета:

- Увод у основе глобалних регионалних система, формирање и структутра свјетског система;
- Територијално-политички систем и територијално-политички процес;
- Глобално схватање свјетског поретка, мултиполарни свијет – глобални политичко-географски процес;

- Савремени међународни односи, политика глобализације, посљедице и противриječности глобализације;
- Свјетски систем – формирање, противрјечности и контраверзе у међународним односима; анализа војно-политичких савеза и економско-политичких интеграција на глобалном нивоу;
- Интеграциони процеси у свијету, међународне и регионалне иницијативе стабилизације и придруживања;
- Анализа типови транснационалних и трансграничних интеграција;
- Глобални систем колективне безбједности, анализа Организације уједињених нација;
- Европска унија као глобални регионални систем;
- Геополитика ресуса и глобални регионални системи;
- Кризна жаришта и потенцијална кризна жаришта у свијету – геосистемска анализа кризних жаришта као глобалних регионалних система;
- Средоземље и Блиски исток – специфични регионални системи;
- Југоисточна Европа као регионални систем, интеграциони процеси у ЈИ Европи, ЈИ Европа у регионалним итеграционим процесима (регионалне иницијативе)
- Република Српска (БиХ) у регионалним интеграционим процесима;
- Савремене тенденције и геополитичке перспективе глобалних регионалних система.

Методе наставе и савладавање градива:

Знања и способности ће се обезбједити кроз сљедеће облике рада: предавања (П), вјежбе (В), семинарски рад (С). Прије изласка на испит, студенти су дужни да положе колоквијуме (К) из одређене проблематике, те да напишу и усмено одбране семинарски рад. Вјежбе су програмиране тако да у методолошко-техничком смислу прате предавања, те изискују активно учешће студената, везаних за дискусију и анализу глобалних регионалних цјелина уз примјену ГИС-а у комплексној проблематици просторно-функционалне организације географског простора. Консултације ће се обављати у предвиђеним терминима према распореду консултација.

Литература:

1. Грчић, М. (2000). *Политичка географија*. Београд: Географски факултет.
2. Шабић, Д., Павловић М. (2007). *Глобални и регионални развој Европске уније*. Београд: Универзитет у Београду - Географски факултет.
3. Стојановић, М. (2001). *Геополитика против политике и економије – нови свјетски поредак, глобализација, мондијализација*. Лакташи: Графомарк.
4. Хатингтон, С. (1998). *Сукоб цивилизација*. Подгорица: ЦИД.
5. Зекановић, И. (2020). *Унутрашњи фактори геополитичког положаја Републике Српске*. Бања Лука: Географско друштво Републике Српске.
6. Радовановић, М. (1993/94). *Регионализам као приступ и принцип и регионализација као поступак у функционалној организацији географског простора са неким аспектима примене на Републику Србију*. (отисак из Зборника радова Географског института „Јован Цвијић“, књига 44-45). Београд: Географски институт „Јован Цвијић“.
7. Тошић, Д. (2011). Регионализација у условима глобализације. *Зборник радова Трећег конгреса српских географа*. Бања Лука: Географско друштво Републике Српске, Природно-математички факултет Универзитета у Бањој Луци, стр. 31-42.

Облици провјере знања и оцјењивања:

Похађање наставе: 5 бодова; Колоквијуми: 20 бодова (Колоквијум 1 и Колоквијум 2); Семинарски рад (презентација): 15 бодова; Завршни испит: 60 бодова.

Настава	**5**	**Колоквијуми (К1+К2)**	**20**	**Семинарски рад**	**15**	**Завршни испит**	**60**

Посебна назнака за предмет:

Нема

Име и презиме наставника који је припремио податке: Др Игор Зекановић, редовни професор